

Bortkomne sønner
side 2

Første Mosebok og
evolusjonslæren – side 5

Forent med Kristus i dåpen
side 8

Åndens enhet
side 11

Nr. 2 2016 - 36. ÅRGANG

BIBEL OG BEKJENNELSE

UTGITT AV DEN LUTHERSKE BEKJENNELSESKIRKE

I TRO FORSTÅR VI AT VERDEN ER SKAPT VED GUDS ORD,
OG AT DET VI SER, HAR SITT OPPHAV I DET USYNLIGE
(HEBR 11,3).

Bortkomne sønner

PREKEN AV PASTOR TOR JAKOB WELDE

Lukas 15,11-32:

Jesus sa: «En mann hadde to sønner. Den yngste sa til faren: 'Far, gi meg den delen av formuen som faller på meg.' Han skiftet da sin eiendom mellom dem. Ikke mange dager etter solgte den yngste sønnen alt sitt og dro til et land langt borte. Der sløste han bort formuen sin i et vilt liv. Men da han hadde satt alt over styr, kom det en svær hungersnød over landet, og han begynte å lide nød. Da gikk han og søkte tilhold hos en av innbyggerne der i landet, og mannen sendte ham ut på markene sine for å passe grisene. Han ønsket bare å få mette seg med de belgfruktene som grisene åt, og ingen ga ham noe.

Da kom han til seg selv og sa: 'Hvor mange leiekarerer hjemme hos min far har ikke mat i overflod, mens jeg går her og sulter i hjel! Jeg vil bryte opp og gå til min far og si: Far, jeg har syndet mot Himmelen og mot deg. Jeg fortjener ikke lenger å være sønnen din. Men la meg få være som en av leiekarene dine.' Dermed brøt han opp og dro hjem til faren.

Da han ennå var langt borte, fikk faren se ham, og han fikk inderlig medfølelse med ham. Han løp sønnen i møte, kastet seg om halsen på ham og kysset ham. Sønnen sa: 'Far, jeg har syndet mot Himmelen og mot deg. Jeg fortjener ikke lenger å være sønnen din.' Men faren sa til tjenerne sine: 'Skynd dere! Finn fram de fineste klærne og ta dem på ham, gi ham ring på fingeren og sko på føttene. Og hent gjøkalven og slakt den, så vil vi spise og holde fest. For denne sønnen min var død og er blitt levende, han var kommet bort og er funnet igjen.' Og så begynte festen og gleden.

Imens var den eldste sønnen ute på markene. Da han gikk hjemover og nærmet seg gården, hørte han spill og dans. Han ropte på en av karene og spurte hva som var på ferde. 'Din bror er kommet hjem', svarte han, 'og din far har slaktet gjøkalven fordi han har fått ham tilbake i god behold.' Da ble han sint og ville ikke gå inn. Faren kom ut og prøvde å overtale ham. Men han svarte faren: 'Her har jeg tjent deg i alle år, og aldri har jeg gjort imot ditt bud; men meg har du ikke engang gitt et kje så jeg kunne holde fest med vennene mine. Men straks denne sønnen din kommer hjem, han som har sløst bort pengene dine sammen med horer, da slakter du gjøkalven for ham!' Faren sa til ham: 'Barnet mitt! Du er alltid hos meg, og alt mitt er ditt. Men nå må vi holde fest og være glade. For denne broren din var død og er blitt levende, han var kommet bort og er funnet igjen.'»

«Far, gi meg den delen av formuen som faller på meg,» sa den yngste sønnen. Å si noe slikt, å be om å få utbetalt arven sin mens faren fortsatt var i live og ved god helse, var på den tiden, i det samfunnet, noe uhørt. Det var nesten som å si: «Far, jeg skulle ønske at du var død.» Faren ble nok både svært skuffet og sjokkert, men lot likevel sønnen få det som han ville. Litt senere kommer et nytt sjokk: «Ikke mange dager etter solgte den yngste sønnen alt sitt.» En stor del av familiegården, som far hadde hatt mye arbeid med i mange år, ble bare solgt bort til fremmede. Så dro den yngste sønnen til et land langt borte, der han sløste bort formuen sin i et vilt liv. Det hele var skandaløst. Sønnen førte skam over faren og resten av familien. Alle som hørte dette måtte bare riste på hodet: «For en forferdelig oppførsel!»

Men hva gjør far? La oss forestille oss *naboens* reaksjon hvis han ble vitne til farens handlemåte: «Hva er det med den mannen?! Etter at den slyngelen av en sønn har vært ute i verden og sløst bort hele arven sin på et vilt fornøyelsesliv, så løper faren avgårde for å møte ham. Men ikke for å kjeffe på ham! Neida. Han har visst slik inderlig medfølelse med ham og omfavner og kysser den skitne

og stinkende gutten, ønsker ham velkommen hjem igjen og gir ham festdrakt og ring osv. Hva er dette for noe?! Hadde det vært *mitt* barn, skulle jeg ha skreket til ham: 'Hvordan er det du har oppført deg?! Å, som du har ødelagt! Du har ført stor skam over meg. Du fortjener ikke en gang å få stå på trappa mi!' Men men, okei da: Kanskje, hvis gutten ville love å skjerpe seg ordentlig, jobbe hardt og godt hver dag og oppføre seg bra, så kunne han få lov til å bo i det vesle skuret i hagen, helt nede ved porten. Men å ønske ham velkommen inn i varmen igjen på den måten naboen min nå gjør? Aldri!»

Ja, for denne farens oppførsel er uventet og oppsiktsvekkende. Kjærligheten hans er betingelsesløs og uten hemninger. Han elsker sterkere enn noen kunne forestille seg. Og: Dette er jo nettopp slik Gud elsker oss. Faren i denne lignelsen er et bilde på Gud, et bilde på Jesus og hans kjærlighet, som ikke avviste tollere og syndere som samlet seg rundt ham.

Gud er den som har skapt oss mennesker og gitt oss livet. I den forstand kan vi si at Gud er far til alle folk på jord, uansett hva de måtte mene og tro om ham. Men vi mennesker har vendt ryggen til Gud og gått våre egne veier. Vi vil være vår egen herre, bestemme over livet vårt selv. Alt det Far har gitt oss, liv og helse, intelligens, talenter, ressurser, penger, vil vi bruke akkurat hvordan vi selv har lyst. Du og jeg har gjort, sagt og tenkt mye i livet vårt som er skuffende og opprørende; vi har fornærmet og vanæret vår Far med alle syndene våre. Vi har ofte såret menneskene rundt oss og rotet det godt til både for dem og oss selv. Gud har grunn til å være veldig sint på oss. Og det er sant at han virkelig

er vred på all synd og ondskap.

Men Jesus vil med denne lignelsen lære oss at Gud tar imot oss syndere med åpne armer. Vi får komme tilbake til ham; han tilgir syndere og gleder seg stort over hver og en som vender om. Han har stått og lengtet etter oss og er fylt av inderlig barmhjertighet mot oss. Du sier: «Far, jeg har syndet mot himmelen, jeg har syndet mot deg. Men hør her: Jeg har tenkt på hvordan jeg vil prøve å gjøre det bra igjen. Jeg vil jobbe som din tjener så godt jeg bare kan og ...» Men Far vil ikke høre på noe slikt. I stedet bare overøser han deg med

I Guds rike er alt av bare nåde, ufortjent. Hvorfor? Fordi Menneskesønnen har gitt livet sitt som løsepenge for oss alle. Far var så fylt av medlidenhet med oss og ville så gjerne ha oss tilbake hjem til seg, at han sendte sin egen kjære enbårne Sønn for å ofre seg for oss, for å redde oss fra fortapelsen. Gud er vred på synd, men på korset sante Jesus den rettferdige straffen for alle våre synder.

tilgivelse, nåde og kjærlighet, helt betingelsesløst, ufortjent. Du skal ikke streve og prestere noe først. Han gir deg ring på fingeren og kler deg i den aller fineste drakten, den som heter Jesu Kristi hellighets og rettferdighets drakt. Den får du ha på deg og gå rundt med. Tilgivelsen er 100%. Alle syndene dine er tilgitt. Absolutt alle. Og du får være et Guds barn igjen, en del av Guds familie.

Ingen syndere er for store eller for grove eller for langt borte slik at de ikke kan få komme hjem; hverken tollere, prostituerte eller slike som deg og meg. Gud sier: «Om

deres synder er som purpur, skal de bli hvite som snø; om de er røde som skarlagan, skal de bli hvite som ull.» For en trøst og glede, at Gud tar imot oss akkurat som vi er, når vi kommer til ham med alle syndene våre. Han vil ikke straffe oss, men omfavner og tilgir oss. Tollerne og synderne som hørte Jesus undervise, fikk også stor trøst av denne fortellingen.

Men etter den trøsterike første delen av lignelsen, fortsetter Jesus med andre delen, som står der som en advarsel mot egenrettferdighet og en fariseisk holdning. «Denne mannen tar imot syndere og spiser sammen med dem,» hadde fariseerne og de skriftlærde nylig sagt om Jesus; de likte svært dårlig at han var vennlig mot slike forferdelige folk. Den eldste sønnen i lignelsen er et bilde på disse fariseerne. Han var svært pliktoppfylgende, men han gjorde ikke noe av kjærlighet og syntes visst det var et gledesløst strev å arbeide sammen med faren på gården. Og han var opptatt av fortjeneste. Han mente visst at han hadde fortjent mer enn hva han hadde fått av faren, i hvert fall hadde han fortjent å få mye mer enn den yngre broren. «Her har jeg tjent deg i alle år, og aldri har jeg gjort imot ditt bud...» Det var jo

slik også mange fariseere tenkte. De var egenrettferdige, innbilte seg at de aldri hadde gjort imot Guds bud og at de derfor hadde fortjent alt godt fra ham.

Storebroren i lignelsen var faktisk også en «bortkommen» sønn, selv om han ikke hadde reist langt bort og ut i verden. Mangelen på barmhjertighet, kjærlighet og taknemlighet viste at også han egentlig var bortkommen. Vi legger merke til at han ikke en gang vil bruke ordet «bror» om lillebroren sin; nei, han sier i stedet: «Når denne sønnen din kommer hjem, han som har sløst bort pengene

dine...» Han er sjalu og sint på både faren og lillebroren. Og akkurat som fariseerne som ikke klarte å glede seg over at angrende tollere og syndere fikk tilgivelse av Gud, nekter han å gå inn og være med på feiringen av den hjemkomne broren. For en skuffelse for faren, at den eldste sønnen hans er så selvisk, kald og respektløs. Men faren er tålmodig og prøver vennlig å overtale ham: «Barnet mitt! Du er alltid hos meg, og alt mitt er ditt. Men nå må vi holde fest og være glade. For denne broren din var død og er blitt levende, han var kommet bort og er funnet igjen.»

Hva med oss? Hvem av de to bortkomne sønnene ligner vi mest på? Antagelig kan vi kjenne oss litt igjen i begge de to? Kanskje i ulike perioder av livet vårt?

Det er alltid en fare for at vi kan bli som den eldste sønnen, dersom vi begynner å glemme at alt det gode vi har fått skyldes Guds kjærlighet og nåde. Dette er ikke noe vi har fortjent å få. Så vi må ikke se på andre syndere og tenke: «Skal hun og han, som har gjort det og det, mange store synder, skal *de*

bli tilbudt det samme som *meg*? Er det rett? Skal også de få tilgivelse og evig liv?» I Guds rike er jo *alt* av nåde. Når faren sier: «Barnet mitt. Du er alltid hos meg, og alt mitt er ditt», så handler dette om familieband og kjærlighet, ikke om at sønnen har *fortjent* noe. Faren var bare overstrømmende kjærlig og god imot begge de to sønnene sine.

Slik som vår himmelske Far er god mot oss. I Guds rike er alt av bare nåde, ufortjent. Hvorfor? Fordi Menneskesønnen har gitt livet sitt som løsepenge for oss alle. Far var så fylt av medlidenhet med oss og ville så gjerne ha oss tilbake hjem til seg, at han sendte sin egen kjære enbårne Sønn for å ofre seg for oss, for å redde oss fra fortapelsen. Gud er vred på synd, men på korset sante Jesus den rettferdige straffen for alle våre synder. Derfor får vi tilgivelse, fred med Gud og evig liv helt gratis, helt uten vår egen fortjeneste. Fordi *Jesus* har fortjent alt sammen for oss. Og slik er alt bare en stor gave som vi bare får ta imot, ved troen, som Den Hellige Ånd skaper og nærer i oss gjennom nådens midler. Og når

andre bortkomne syndere også blir funnet og får ta imot evangeliets gave, har vi stor grunn til å fryde oss og være glade.

Hvordan endte historien? Faren snakket vennlig til den eldste sønnen og inviterte ham med seg inn til festen. Men om sønnen ble med inn til slutt, får vi ikke vite. Jesus lot det stå åpent. Han ville at fariseerne som lyttet til ham skulle legge bort stolthet og egenrettferdighet, vende om og bli med inn til festen, de også. Han vil ha med alle.

Enten du og jeg ligner på den ene eller den andre bortkomne sønnen – enten den yngste som hadde gått seg vill langt ute i verden – eller den eldste som holdt seg hjemme på gården men hadde gått seg vill i sitt eget hjerte; så står Gud med åpne armer for å ta imot oss og omfavne oss. Han vil ha oss hjem til seg. Til vår himmelske Far får vi alltid lov å komme. Han elsker oss og er barmhjertig mot oss og gir oss sin nåde. Gud være takk og lov! Amen.

LBK på internett

Apostlene Peter og Paulus

Minnedag 29. juni

Peter og Paulus er blant de aller mest kjente personene fra Det nye testamente. Begge led martyrdøden i Roma under keiser Neros harde kristenforfølgelse (år 64-66). Peters grav ligger med stor sannsynlighet under den nåværende Peterskirken, mens Paulus' grav trolig befinner seg under kirken «St Paulus utenfor Murene», også i Roma.

De to hadde svært ulik bakgrunn og ulik personlighet, men begge ble kalt av Jesus til å

Gudstjenester

Aposteldagen

3. juli 2016

Den store flekefangsten

GT: 2 Mos 3,1-15
Epiistel: Rom 3,1-20
Evangelium: Luk 5,1-11
Prekatekst: Joh 1,35-52

Stavanger:

Høymesse 11.00

Tor Jakob Welde

Avaldsnes:

Gudstjeneste med nattverd 17.00

Tor Jakob Welde

Nye prekener

Gud holder sine løfter

den 25/6/2016

Å gjengjelde ondt med godt

den 28/6/2016

www.luthersk-kirke.no

Kan vi akseptere både Første Mosebok og evolusjonslæren?

ANDRE OG SISTE DEL AV ET FOREDRAG AV DR. JOHN BRUG

Det er rett og slett umulig å forene evolusjonslæren med Første Mosebok. Redegjørelsen i 1 Mos strider imot evolusjonsteorien på alle punkter. Selv om vi skulle gå med på at dagene i 1 Mos var lange tidsperioder, hvordan skulle dette hjelpe oss å forene evolusjonsteorien med skapelsesberetningen? Dersom dagene var lange tidsrom, ville skapelsesberetningen i så fall ha sagt at plantene eksisterte lenge før solen ble til. Den ville fremdeles ha hevdet at dyrene ble til hvert etter sitt slag. Den ville fortsatt ha påstått at mann og kvinne ikke stammer fra laverestående dyr, men ble til ved Guds spesielle skapelsesgjerning. Dersom evolusjonen foregikk samtidig med skapelses-«dagene», måtte døden ha eksistert i verden før syndefallet og kan i så fall ikke ha vært en konsekvens av synden. Nei, det fins ingen mulighet for å forene 1 Mos 1-2 med evolusjonslæren. Dette er et spørsmål om enten – eller, vi kan ikke velge begge.

Kristne som ønsker å finne en måte å forene Bibelen med evolusjonismen, påstår ofte at 1 Mos ikke forteller om *hvordan* Gud skapte verden, men bare *at* han skapte verden og *hvorfor* han gjorde det. Men dersom dette er sant, er det virkelig merkelig at

redegjørelsen i 1 Mos bruker så mye tid på å beskrive *hvordan* Gud skapte verden. «Og Guds Ånd svedde over vannet.» Sju ganger i beretningen står det at Gud sa at «det skal bli...». «Og det ble slik.» Redegjørelsen forteller om at Gud ved en spesiell skapelsesgjerning formet mannen av støv fra jorden og blåste livspust inn i nesen på ham. Gud skapte deretter kvinnen av mannen. Skapelsens «hvordan» er slett ikke uviktig. Det faktum at Gud skapte ting av ingenting, ved ganske enkelt å si et ord, er en demonstrasjon av hans allmakt. Dette er den samme skaperkraften som Gud bruker for å skape nytt åndelig liv i oss som var døde i synd. «For Gud, som sa: «Lys skal stråle fram fra mørket», han har også latt lyset skinne i våre hjerter, for at kunnskapen om Guds herlighet i Jesu Kristi ansikt skal lyse fram» (2 Kor 4,6). Det faktum at Gud skapte mennesket på en spesiell måte, forskjellig fra hvordan dyrene ble skapt, peker på menneskets helt spesielle plass i skaperverket. Og det faktum at Gud laget kvinnen av mannen lærer oss et viktig prinsipp om deres forhold til hverandre. Skapelsesberetningen lærer oss virkelig *at* Gud skapte verden. Den lærer oss også *hvorfor* Gud laget verden (hans godhet og

kjærlighet). Men den lærer oss også *hvordan* han skapte verden med alt som fins i den.

En beretning eller flere motstridende beretninger?

Det er åpenbart at skapelsesberetningen i 1 Mos ikke er forenlig med evolusjonslæren. Kristne evolusjonister forsøker likevel å undergrave dette faktum ved å påstå at det fins andre skapelsesberetninger i Skriften som motsier 1 Mos 1-2. Et læredokument i bruk innen ELCA (Evangelical Lutheran Church of America) hevder at det i Bibelen fins femten ulike teologier om skapelsen. Det hevder at en rekke ulike trosoppfatninger om skapelsen, som er blitt til på ulike tidspunkt og som ikke stemmer overens med hverandre, har fått lov å stå side om side i Bibelen. Deretter behandles skapelsesberetningen i 1 Mos som en av mange myter fra oldtiden. Ifølge dette synet, ble skapelsesberetningen i 1 Mos komponert på 500-tallet f. Kr (1000 år etter Moses' tid) av en forfatter som sammenstilte flere ulike kilder. Derfor er denne beretningen ikke av noen større betydning enn andre steder i Bibelen der skapelsen blir nevnt. Dette er noe som er typisk for den historisk-kritiske metoden, at kritikere setter ett sted i Skriften opp mot et annet,

i et forsøk på å undergrave tilliten til dem begge. La oss ganske kort se på hvordan denne fremgangsmåten blir brukt på den bibelske læren om skapelsen.

Bibelen *nevner* skapelsen mange ganger, men det finnes bare *en* skapelsesberetning. Første Moseboks kapittel 1 og 2 utgjør sammen den eneste skapelsesberetningen i Bibelen. Denne beretningen er grunnlaget for alle andre henvisninger til skapelsen vi finner i Bibelen. Kritikere liker å behandle 1 Mos 1 og 2 som to uavhengige tolkninger av skapelsen som motsier hverandre. Men disse to kapitlene er tvert imot to ulike deler av en og samme rapport. 1 Mos 1 tjener som en kort innledning til hele Første Mosebok ved å gi en kort sammenfatning av de seks skapelsesdagene. Deretter begynner 1 Mos 2 med den første av ti «fortsettelseshistorier» (hebr.: *toledoth*) som Første Mosebok består av. Denne fortellingen i 1 Mos 2-4 handler om skapelsen og menneskeslektens utvikling. Så 1 Mos 2 er ganske enkelt en mer detaljert beskrivelse av det som var det viktigste punktet i 1 Mos 1, nemlig skapelsen av mennesket. Denne mer detaljerte beskrivelsen av skapelsens høydepunkt var nødvendig, fordi Bibelen er fortellingen om hvordan Gud handler med menneskeslekten, ikke om hvordan han handler med stjerner, planter og dyr. Vi kan ikke forstå resten av Bibelen dersom vi ikke forstår hvor menneskene kommer fra og hvordan de havnet i sin nåværende kompliserte situasjon. Etter at 1 Mos 2-4 har gitt oss denne grunnleggende informasjonen, begynner den andre «fortsettelseshistorien» med 1 Mos 5,1 og følger menneskeslekten fra Adam til Noah. I de øvrige åtte fortellingene fortsetter frelseshistorien fram til og med at Israel kommer til Egypt. Resten av bøkene i GT fører historien fram til Kristus. Skapelsen nevnes mange andre steder i Bibelen. Men ingen av disse stedene inneholder en skapelsesberetning. I

de fleste tilfellene priser de Gud for ulike deler av skaperverket hans. For eksempel Salme 104 priser Gud for hvordan han har skapt verden til nytte og gagn for menneskene. Denne salmen følger samme rekkefølge som skapelsesdagene i 1 Mos 1 og viser hvordan det som ble skapt på hver og en av de seks dagene er til nytte for mennesker i dag.

Job 38 er en poetisk hyllest av visdommen og makten Gud viste da han skapte verden. Her er de ulike delene av skaperverket ikke ordnet i noen spesiell rekkefølge, ettersom kronologisk rekkefølge ikke er nødvendig for å uttrykke det som er hensikten med dette diktet. Det faktum at hymner og salmer som priser Gud for hans skaperverk gjør bruk av poesi og billedspråk for å beskrive skapelsen, betyr ikke at 1 Mos 1-2 er et billedspråklig *dikt*, like lite som det billedrike språket i Åpenbaringsboken 21-22 betyr at «en ny himmel og en ny jord» bare er et bilde. Noen få steder, for eksempel Salme 74,13-17, beskriver

skapergjerningen med språk lånt fra mytologi, men dette forandrer ikke 1 Mos 1-2 til en myte, akkurat som ordet «drage» brukt om Satan i Åp 12 heller ikke gjør 2 Pet 2,4 til en myte («Gud skånte ikke engler som hadde syndet, men styrtet dem ned i avgrunnen, hvor de holdes i varetekt med mørkets lenker til dommen»).

I noen av de senere bibelstedene som nevner skapelsen, finner vi opplysninger som ikke uttrykkelig kommer fram i 1 Mos. For eksempel i Joh 1 fortelles det at Kristus var delaktig i hele skapel-

sesgjerningen. Ikke noe av denne tilleggsinformasjonen motsier det som står i 1 Mos 1-2. Og ingen av disse ytterligere henvisningene til skapelsen som vi finner i Bibelen gir noen grunn til å forkaste Første Moseboks historiske pålitelighet.

Men spiller dette noen rolle?

Vi har sett at Bibelen ikke gir oss noen grunn til å tvile på at 1 Mos 1-3 er historisk korrekt. Men en del kristne har påstått at det ikke er viktig for kirken å holde fast ved den historiske læren om skapelsen. De mener at evolusjonen kan aksepteres som en sann beskrivelse av menneskehetens opprinnelse uten at det skader den kristne troen. Men er dette riktig?

Grunnen til at en del kristne forkaster 1 Mos 1-3 som virkelig historie, er ikke at teksten er uklar. Teksten er svært tydelig og klar. Problemet er at den nåværende naturvitenskapelige forskningen ikke aksepterer 1 Mos 1-3. Dette fører til at mennesker aksepterer det naturvitenskapen påstår framfor hva Guds ord sier. Dersom man forkaster redegjørelsen i 1 Mos, tillater man menneskelig visdom å sette seg til doms over Guds ord. Dette er avgudsdyrkelsens synd. Når vi begynner å velge ut hvilke deler av Bibelen det er fornuftig å tro på, hvilken kristen lære blir da trygg mot angrep? Når kirken endrer sin lære om skapelsen for å gjøre den akseptabel for verden, hvordan kan vi da bevare læren om korset som for verden er den største anstøtssteinen av alle (1 Kor 1)?

Vi vet av erfaring at dersom man forkaster skapelsesberetningen som virkelig historie, fører det direkte til at andre lærer i Bibelen undergraves og går tapt. Det nye testamentes lære om ekteskap og skilsmisse hviler på oppfatningen at Gud skapte ekteskapet akkurat slik 1 Mos sier (Matt 19,4-6 og Ef 5,30). Når mennesker forkaster ekteskapets guddommelige opprinnelse og ser på ekteskapet bare som

en menneskelig institusjon som har utviklet seg, er det da noe merkelig at skilsmisse har blitt en epidemi i dagens samfunn?

Paulus baserer sin undervisning om menns og kvinners roller her i livet på det forholdet mellom kjønnene som Gud fastsatte ved skapelsen (1 Kor 11,3-12 og 14,34; 1 Tim 2,11-14). Kan det komme som noen overraskelse at samfunnet er så forvirret når det gjelder mannens og hustruens rolle i ekteskapet og at det råder så stor forvirring i kirken vedrørende ordinasjon av kvinner til pastorer - når skapelsesberetningens historisitet er blitt forkastet?

Dersom syndefallet er en myte, er læren om arvesynden også en myte. Læren om arvesynden sier oss at Adams første synd ble tilregnet hele menneskeheten (Rom 5,12). Når vi blir født inn i denne verden er vi allerede skyldige. Dersom det ikke var noe syndefall, hadde ikke Gud noen rett til å belaste oss med Adams synd. Dersom man avviser at 1 Mos 3 er historisk, forkaster man også læren om gjerningssynd, ettersom 1 Mos 3 slår fast prinsippet om at synd er *enhver* overtredelse av Guds bud.

Jesu slektstavle i Luk 3 beskriver Adam som Jesu virkelige stamfar. Hvis vi ikke tror at Gud laget Adam og Eva ved en virkelig skapelsesakt, hvor lenge kommer vi da til å tro at Den Hellige Ånd forårsaket at Jesus ble født av jomfru Maria? Dersom det ikke fantes noen Adam, er Kristi rolle som hele menneskehetens stedfortreder ren diktning.

Rom 5,19 trekker en direkte parallell mellom det at Gud belaster hele menneskeheten med Adams synd og at Gud tilregner hele menneskeheten Kristi rettferdighet. Den ene handlingen er like virkelig som den andre. I 1 Kor 15,22 peker

Paulus på den nødvendige forbindelsen mellom den første Adams synd og *betalingen* for synden som Kristus, den andre Adam, ordnet med: «For slik alle dør på grunn av Adam, skal alle få liv ved Kristus.»

Salme 8 handler om velsignelsen som ble gitt til Adam ved skapelsen, og i 1 Kor 15,27 og Hebr 3,5-9 får vi vite at denne salmen får sin oppfyllelse i Kristus, den andre Adam. Hele Guds frelsesplan ved Kristus er knyttet til det historiske faktum at det fantes en virkelig Adam og Eva som gjorde frelsesplanen nødvendig.

Den historiske oppfatningen av 1 Mos 1-3 gir altså det nødvendige fundamentet for hele frelsesplanen som omtales i Skriften. Så snart beretningen om syndefallet reduseres til en myte som kun symboliserer at noe er dårlig med menneskets natur, reduseres også frelseshistorien snart til en myte som viser hvordan mennesker kan komme i kontakt med Gud igjen, hvem eller hva han (eller hun eller det) nå kan være.

Den sørgelige tilstanden innen dagens lutherdom er et tydelig bevis på hvilken dødelig virkning den historisk-kritiske metoden og tapet av skapelsestroen (som er en naturlig følge av den historisk-kritiske metoden) uunngåelig har på kirkens lære. Læren om en spesiell og mirakuløs skapelse er en dårskap for verden. Men Gud har ikke gitt oss noen befaling om å endre på *læren* vår for at den skal være tiltalende for verden. Han har tvert imot sagt at vi skal forandre *verden* ved å undervise om alt hans Ord forkynner.

Bevis eller tro?

Til slutt spør vi: Hvorfor må vi lutheranere tro at Gud virkelig skapte Adam og Eva slik 1 Mos sier? Svaret er svært enkelt: Fordi Guds ord sier at det er slik.

Det fins bare en test når vi bestemmer om vi er villige til å tro på en rapport fra historien. Den er: «Stoler jeg på vitnene som har etterlatt denne rapporten? Er de troverdige eller ikke?» Skapelsen er historie, ikke naturvitenskap. Dvs. skapelsen kan ikke underkastes en naturvitenskapelig undersøkelse i strikt betydning. Vi kan undersøke den naturvitenskapelige påstanden «Vann er H₂O» ved å gå inn i et laboratorium, dele vannet opp i sine bestanddeler og se at vi får hydrogen og oksygen. Men vi kan ikke gå inn i et laboratorium og verifisere Bibelens påstander om skapelsen ved å reprodusere resultatene i et reagensrør. Men evolusjonismen er heller ikke virkelig naturvitenskap, for den kan ikke verifiseres ved eksperimenter. Det meste evolusjonismen kan tilby, er teorier som ikke kan testes i et laboratorium.

Evolusjonslæren kan ikke bevises, for ingen kan gå tilbake i historien og sjekke om det virkelig skjedde. Skapelsen kan ikke bevises (selv om det finnes tydelige bevis for skaperens hånd, til tross for syndens konsekvenser). Når vi bekjennelsestro lutheranere besvarer spørsmålet hvorfor vi tror på skapelsen, må vi lene oss på det svaret Skriften gir: «I *tro* forstår vi at verden er skapt ved Guds ord, og at det vi ser, har sitt opphav i det usynlige» (Hebr 11,3). Troen på skapelsen er et trosspørsmål, og «troen er visshet om ting en ikke ser» (Hebr 11,1). Overbevisning om skapelsen handler om tro – den troen som skapes av det samme Guds ord og den samme Guds Ånd som har ført oss til den frelsende troen på Kristus. Ved tro er lutheranere som tar Gud på ordet overbevist om at universet ble formet på Guds befaling.

ROMERBREVET - KAPITTEL 6

Forent med Kristus i dåpen - Rom 6,1-12

AV EGIL EDVARSEN

Rettferdiggjørelsens frukter i det kristne livet – helligjørelsen (kap 6-8)

I kapittel 6 innleder Paulus et nytt emne. Før vi går inn på det, kan det være nyttig å se litt på hvor Romerbrevet har ført oss så langt.

I Rom 5,12-21 understreker Paulus to hovedpunkter i den kristne troen. Disse to hovedpunktene har han undervist meget tydelig om i nesten hele de fem første kapitlene i Romerbrevet. Det som Adam gjorde, førte synd og død over hele menneskeheten. Men likesom det Adam gjorde, fikk konsekvenser for alle, har også det Kristus gjorde, fått konsekvenser for alle.

- 1,18-3,20: Både hedninger og jøder har syndet og har av naturen ingen del i Guds rettferdighet (jfr 3,23).
- 1,18-32: *Hedningene* mangler rettferdighet på grunn av sin grove umoral – de har ingen unnskyldning, fordi de fornektet den kunnskap om Gud som de har av naturen.
- 2,1-16: *Moralistene* mangler rettferdighet på grunn av sin egenrettferdighet – de dømmer andre, men gjør det samme selv.
- 2,17-29: *Jødene* mangler rettfer-

dighet på grunn av sin dobbeltmoral – de skryter av å ha loven, men holder den ikke selv.

- 3,1-20: Konklusjon: «Det finnes ikke én som er rettferdig, ikke en eneste» (3,10).
- 3,21-5,11: Kristus har ved sitt liv og sin død skaffet til veie rettferdighet for hele den syndige verden. For Kristi skyld fins det nå en fullkommen rettferdighet fra Gud for alle mennesker, og som tas imot i tro, uten gjerninger.

Paulus har hittil tydelig og klart undervist at frelsen er av nåde alene, ved troen alene, uten lovens gjerninger, og for Kristi skyld alene. Men i det menneske som er blitt et Guds barn ved troen og blitt ikledd den fullkomne rettferdigheten som Kristus har skaffet til veie, skjer det en forandring. Denne forandringen består i at den troende ønsker å leve et liv som er i overensstemmelse med Guds vilje. Og det er dette nye livet i tro som skal være fokus for Paulus i tre kapitler framover.

- I 3,21-5,21 underviser Paulus om *rettferdiggjørelsen* – hvordan et menneske blir rettferdig for Gud.

- I 6,1-8,39 under Paulus om *helligjørelsen* – hvordan det rettferdiggjorte menneske lever for Gud og sin neste.
- I 3,21-5,21 underviser Paulus om *troen*.
- I 6,1-8,39 underviser Paulus om *troens frukter*.

Mens altså rettferdiggjørelsen taler om hvordan et menneske kommer til tro, taler helligjørelsen om hvordan et troende menneske lever. Men det fins en viktig likhet mellom rettferdiggjørelsen og helligjørelsen. Den samme mektige kraft som gav oss nytt liv, er den samme kraften som driver oss til å leve det nye livet, nemlig evangeliet (1,16).

Kristi død og oppstandelse frigjør oss fra vårt gamle liv i ulydighet mot Gud, og gir oss kraft til å leve det nye livet i lydighet mot ham (6,5). Denne nye friheten vil Paulus behandle i de tre følgende kapitlene:

- Rom 6: Frihet fra syndens makt.
- Rom 7: Frihet fra lovens fordømmelse.
- Rom 8: Frihet fra dødens frykt.

Kapittel 6 - Frihet fra syndens makt

Forent med Kristus i dåpen – vers 1-12

I 5,20 sa Paulus at loven kom til for å gjøre fallet større. Vi sa at det betyr at loven øker synden. «Ved loven lærer vi synden å kjenne» (3,20). Samtidig sier Paulus at «der synden var stor, ble nåden enda større». Fornuften vil dermed trekke den konklusjonen at da er det bare å holde på med å synde, så nåden kan få åpenbare sin store rikdom. Eller som Paulus spør: «Hva skal vi da si? Skal vi fortsette å synde så nåden kan bli enda større?» (6,1). Men en slik konklusjon er falsk, og Paulus avviser den kontant: «Slett ikke!» (vers 2). Og han stiller et motspørsmål: «Hvordan kan vi som døde bort fra synden, fremdeles leve i den?» Vi har jo dødd bort fra synden. Men om vi har det, er det umulig at vi fortsatt skulle leve i den.

Hvordan har en kristen dødd bort fra synden? Paulus forklarer dette i vers 3: «Eller vet dere ikke at alle vi som ble døpt til Kristus Jesus, ble døpt til hans død?» Legg merke til hvordan Paulus uttrykker seg: «Eller vet dere ikke?» sier han. Han gir tydelig inntrykk av at dette er den alminnelig læren om den kristne dåpen. Det er som han vil si: «Dere vet jo godt at dere som er døpt, er døpt til Kristi død.»

Men hvordan skal vi forstå at vi er «døpt til Kristi død»? Noen vil si at det skal forstås billedlig. Vers 4-6 tolker jo selv dåpshandlingens symbolikk. Men dette skal likevel ikke bare forstås billedlig og betyr at det at vi er døpt, innebærer en forpliktelse fra vår side til å forsøke å dø bort fra synden. En slik forpliktelse følger riktignok også med dåpen som vi skal se i vers 12-23. Men det apostelen vil understreke her, er at alle vi som er blitt døpt til Kristus, virkelig er døde i forhold til synden. Han sier jo i vers 2: «Vi som døde bort fra synden...».

Hovedsaken i Paulus' framstilling i disse versene er at dåpen bringer oss i samfunn med Kristus, og på den måten blir alt det som er hans, samtidig vårt. Alt det Kristus er og har som vår frelser, har vi del i. Han sier i vers 4: «Vi ble altså begravet med ham da vi ble døpt med denne dåpen til døden. Og som Kristus ble reist opp fra de døde ved sin Fars herlighet, skal også vi vandre i et nytt liv». Legg merke til ordet «altså» (gresk *oun*, ordet er utelatt i den norske oversettelsen av 2011.)! «Altså» uttrykker en konsekvens eller en følge. To følger har dåpen fått for oss: For det første er vi gjennom dåpen blitt begravet med Kristus, og for det andre er vi blitt reist opp sammen med ham til et nytt liv.

Paulus gjentar denne sannheten i vers 5 med litt andre ord: «Har vi vokst sammen med Kristus i en død som er lik hans, skal vi være ett med ham i en oppstandelse som er lik hans.» Hele seks ganger gjentar Paulus i vers 4-8 uttrykket «med ham» eller «med Kristus». Dermed understreker han den inderlige foreningen som skapes i dåpen.

To ubegripelig store ting har altså skjedd med oss som er døpt til Kristus: 1) Vi er døde med ham, og 2) vi er oppstått med ham. Vi er døde bort fra synden, og vi er oppstått til et nytt liv. Men hvordan kan dåpen virke så store ting? Luther svarer i Den lille katekismen:

Vann gjør det visselig ikke, men Guds Ord som er med og hos vannet, og troen som liter trygt på det Guds Ord som er lagt til vannet. For uten Guds Ord er vannet bare vann og ingen dåp, men med Guds Ord er det en dåp, det er et nåderikt livets vann og et «bad som gjenföder ved Den Hellige Ånd», som Paulus sier til Titus i det tredje kapittel: «Han frelste oss ved badet som gjenföder og fornyer ved Den Hellige Ånd, som han så rikelig har øst ut over oss ved Jesus Kristus, vår frelser, så vi

skulle bli rettfærdige ved hans nåde og bli arvinger til det evige liv, som er vårt håp» (Tit 3,5-7). Det er både visst og sant.

I Rom 6,5 taler Paulus om at vi i dåpen er blitt ett med Kristus i hans død; dvs. at vi døde med ham. I vers 6 utvikler Paulus dette videre. Her forklarer han *hva* som døde i oss, og *hvordan* dette døde. «Vi vet at vårt gamle menneske ble korsfestet med ham, for at den kroppen som er underlagt synden, skulle tilintetgjøres og vi ikke lenger være slaver under synden.»

«Vårt gamle menneske» døde ved at det ble «korsfestet» med Kristus. «Vårt gamle menneske» er et uttrykk for det i synd falne mennesket. Fra fødselen av har vi en syndig natur som vi har arvet av våre biologiske foreldre. Det typiske for denne naturen som vi har arvet, er at den ikke vil gjøre det Gud vil. I 7,18ff beskriver Paulus denne gamle, syndige naturen som han finner i seg selv, og sier at det bor ikke noe godt i den. Selv om han etter sitt nye menneske – dvs. det troende, gjenfødte menneske – gjerne vil gjøre det Gud vil, gjør han likevel det Gud ikke vil, og årsaken til dette er synden eller det gamle menneske som bor i ham. Her i 6,6 kaller Paulus det for «den kroppen som er underlagt synden» (egentlig står det bare på gresk: «syndens kropp», *to soma tes hammatias*).

Det gamle menneske er altså en opprørsk, trassig og uvillig natur som hele tiden står Guds vilje imot. I det gamle Romerriket ble opprørere og trassige forbrytere henrettet ved korsfestelse. Paulus bruker dette bildet med en korsfestelse for å beskrive hvordan vår opprørske natur måtte drepes (jfr Gal 6,14). Verbet «korsfeste» står i passiv form. Dette påminner oss om at det er Gud som er den handlende parten og utførte denne «korsfestelsen» i vår dåp. (Jfr. passivformen i vers 4: «Vi ble begravet med ham...»).

Noen har ment at det er selve legemet i det falne mennesket det er noe galt med. Men menneskets problem er ikke først og fremst kroppen, men det syndige begjæret. Og det syndige begjæret er et sjelelig/åndelig fenomen. Synden kommer fra det falne hjertet (Matt 15,19). Synden er et åndelig onde. Det er synden som har besmittet legemet slik at det er blitt et syndig legeme. I skapelsen var legemet fullkomment og rent, men på grunn av synden kom det under forbannelsen som alt annet av det skapte.¹

Paulus sier at vi ikke lenger skulle være «slaver under synden». Hva er typisk for en slave? En slave er ikke sin egen herre, men har en herre over seg som han må tjene i ett og alt. Den som er slave under synden, har synden som sin herre. I Ef 2,1-3 skriver Paulus om de troende: «Dere var en gang døde på grunn av misgjerningene og syndene deres. Dere levde i dem på den nåværende verdens vis og lot dere lede av herskeren i himmelrommet, den ånd som nå er virksom i de u lydige... Vi fulgte lystene i vårt eget kjøtt og blod og lot oss lede av det og av våre egne tanker.» (Les også Kol 3,5-9!) I stedet for at synden skal herske i våre kropp, skal de være et «tempel for Den Hellige Ånd» (1 Kor 6,19).

I Rom 6,6 taler derfor ikke Paulus om at det er selve det fysiske legemet som skal korsfestes og gjøres til intet, men synden som bor og hersker i legemet. I vers 7 gir Paulus den logiske begrunnelsen for dette: «For den som er død,

er befridd fra synden.» Det som er korsfestet, er dødt. Og det som er dødt, har ikke synden lenger noen rett over. Alle som er døpt, er døde med Kristus (jfr. vers 3-4). Synden har derfor ikke noen rett over oss.

Og «er vi døde med Kristus, tror vi at vi også skal leve med ham» (vers 8). Kristus døde for synden. Synden er betalt for, og synderen er rettfærdiggjort. Fordi synden på denne måten er beseiret, er også syndens lønn, som er døden, blitt tilintetgjort (jfr. 1 Kor 15,55-57). Døden har ikke lenger noen makt over oss.

I vers 9 sier Paulus hva som ble konsekvensen for Kristus av at han stod opp fra de døde: «Vi vet jo at når Kristus er oppreist fra de døde, så dør han ikke mer; døden har ikke lenger makt over ham.» Etter sin oppstandelse er Kristus ferdig med døden for alltid. Døden har mistet sin makt over ham. Og fordi vi i dåpen er døde og oppstått med Kristus (vers 3-4), gjelder den samme konsekvensen for oss. Heller ikke vi dør mer, og døden har heller ikke lenger noen makt over oss (se 2 Tim 2,11).

I vers 10 gjentar Paulus det han tidligere har sagt om den allmenne forsoningen som Kristus gjorde ved sin død: «For døden han døde, den døde han for synden, én gang for alle.» «Én gang for alle» betyr at Kristi død ikke skal gjentas. Den har skjedd én gang, og den var fullkommen. Det betyr at all synd er sonet ved Kristi død.

«Men livet han lever, det lever han for Gud,» sier Paulus videre om Kristus (vers 10). Ja, den som døden ikke lenger har noen makt over, lever for Gud.

Vers 11 vender tilbake til utgangspunktet i vers 2. I vers 2 stilte Paulus spørsmålet: «Hvordan kan vi som er døde bort fra synden,

fremdeles leve i den?». Og svaret er her: «På samme måte skal dere regne dere som døde for synden, men som levende for Gud i Kristus Jesus.» Som Kristus er død bort fra synden og nå lever sitt liv for Gud, slik skal også vi regne oss som døde for synden og levende for Gud i ham. Med andre ord, vi kan ikke fortsette å leve i den. Vi er jo døde for synden, og levende for Gud.

Det er viktig å merke seg rekkefølgen hos Paulus i Rom 6: 1) Kristus har gått foran. Han døde. Han oppstod til et nytt liv. Han lever nå det nye livet for Gud. 2) De kristne er blitt forenet med Kristus i dåpen. Dermed er de døde. De har oppstått til et nytt liv. De lever det nye livet for Gud.

Det er til stor trøst når Paulus i vers 11 skriver at vi skal regne oss eller anse oss «som døde for synden, og som levende for Gud i Kristus Jesus». Om vi ser på vår synd og vårt ufullkomne liv, er det lett at vi tenker motsatt, nemlig at vi er levende for synden, og døde for Gud. Men slik skal vi ikke tenke, sier Paulus. Ved dåpen er vi forenet med Kristus, og fordi vi er forenet med ham, er vi også forenet med hans død og oppstandelse. Vi skal derfor anse oss som døde for synden og som levende for Gud.

Samtidig er dette også en formaning til oss, fordi nå når vi virkelig er blitt forenet med Kristus, skal vi ikke lenger fortsette å leve for synden, men vi skal leve for Gud. Og dermed er vi inne på det som er temaet for det neste avsnittet i Rom 6 – nemlig det kristne livet i tjeneste for Gud. Det livet består ikke i å leve for synden, men å leve for Gud.

(forts.)

1 Les mer om forholdet mellom arvesynden og menneskets natur eller vesen i Konkordieformelen, Sol Decl I,52-62 (Konkordieboken, Lunde Forlag 1985, s 435ff).

Åndens enhet

AV ØYVIND EDVARSDEN

Åpningsandakt på KELK Europa-møtet i Vasa 2016

Velkommen, kjære brødre og søstre til de tusen sjøers land langt nord i Europa! Vi er glade for at dere har tatt dere tid til å reise fra de fjerne hjørnene av vårt kontinent til Vasa i Finland denne siste helgen i mai. Vi er glade for å se dere alle her fordi dere betyr så mye for oss. Som små lutherske bekjennelseskirker rundt omkring i Europa er vi forenet i den samme tro og bekjennelse. Dette er en dyrebare enhet. Den er så dyrebare at vi ønsker å samles til konferanse denne helgen.

Denne enheten er en enhet som er av Ånden. Det er Den Hellige Ånd som har skapt denne enheten. Den er på ingen måte vårt verk. Vi kan fristes til å si at det er på grunn av at vi diskuterte og samtalte og skrev og ba og gjorde andre ting at vi er kommet dit vi er i dag i dette velsignede fellesskapet. Men faktum er at det er Åndens enhet som eksisterer mellom alle kristne i denne verden og som kommer synlig til uttrykk ved denne konferansen. Det er Åndens verk alene.

Paulus skriver i sitt brev til eferne om en enhet som allerede eksisterer: «Sett alt inn på å bevare Åndens enhet, i den fred som binder sammen» (Ef 4,3). Denne eksisterende enheten er ikke skapt av mennesker, men av Den Hellige

Ånd. For det naturlige mennesket er det umulig å opprette en enhet av dette slag, men det naturlige mennesket er fullt ut i stand til å ødelegge den. Derfor formaner apostelen oss til å bevare denne enheten i fredens bånd.

Freden vil hjelpe oss å bevare denne dyrebare enheten med våre trossøsken, både hjemme og mellom våre kirker. Denne freden som apostelen taler om, utøver vi ved å være fullstendig ydmyke og vennlige, tålmodige og overbærende med hverandre i kjærlighet. Ved å gjøre dette bevarer vi freden. Men vi kjenner godt til hvor udugelige vi er til å være som vi burde mot hverandre. Vi mislykkes ofte i vår fredsbevarende gjerning. Tålmodigheten er ofte svak. Vennligheten er ofte fraværende. Overbærenheten mangler.

Selv om våre forsøk på å gjøre som Paulus formaner oss til, nemlig bevare Åndens enhet, ofte er skrøpelige, trenger vi ikke fortvile. Som vi har sett er Åndens enhet noe som allerede eksisterer blant oss. Den ble skapt i vår dåp. Da vi ble døpt i den treenige Guds navn, gikk vi over fra å være Guds fiender til å bli hans barn. Det løste problemet vårt. Gud er vår kjære Far som våker over sine kjære barn. Han bevarer oss.

Han sendte sin egen sønn, Jesus Kristus, for å oppfylle alle bud. Jesus oppfylte også denne forma-

ningen fra Paulus ved at han var fullkomment ydmyk og mild, tålmodig og overbærende med oss i sin store kjærlighet. Jesus har gjort alt dette. Han gjorde det fullkomment i sitt liv på jorden og ved sin lidelse og død på korset. Mens vi regelmessig mislykkes med å oppfylle disse ting, oppfylte Jesus det en gang for alle. Og han har gjort det for oss og til vår fordel.

Etter sin himmelfart sitter nå Sønnen ved Faderens høyre side. Der regjerer Jesus alle ting til det beste for sine barn her på jorden. Så når vi som Guds barn «setter alt inn på å bevare Åndens enhet i den fred som binder sammen», våker den allmektige Guds Sønn over oss og bevarer enheten blant oss. Den treenige Gud står over oss og bevarer denne dyrebare enheten når vi samles i våre egne forsamlinger og som søsterkirker ved denne konferansen. Det er til Guds behag at vi samles i hans navn som forente brødre og søstre i én tro.

Må Gud våke over oss ved denne konferansen når vi samles i Jesu navn. Må han velsigne vårt arbeid med å bevare Åndens enhet i den fred som binder sammen. I hans navn samles vi her. I hans navn lever vi våre liv som troende i hverdagen i våre hjemland. I ham lever vi. I ham dør vi. I ham være all ære, i all evighet! Amen.

KELK-konferanse i Finland

27-29 mai 2016 var ca 60 personer samlet til europeisk KELK-konferanse i Vasa i Finland. Det var våre finske søsterkirker som sto som vert for konferansen. I disse tre dagene fikk deltakerne samle seg om Guds Ords forkynnelse og undervisning, og det var som vanlig rik anledning til å samtale med hverandre og høre nytt fra de forskjellige bekjennelseskirkene rundt omkring i Europa.

Med unntak av kirkene i Latvia og Bulgaria var alle de europeiske medlemskirkene i KELK representert. Også fra Krim-halvøya, som tidligere tilhørte Ukraina, men som nå er annektert av Russland, kom det en representant, pastor Viktor Pasjenko fra Sevastopol. Tidligere hadde hans menighet tilhørt den ukrainske lutherske kirken. Men de så seg etter hvert tvunget til å overføre sitt medlemskap til den russiske søsterkirken på grunn av store problemer med å utøve fellesskapet og omgås med sine andre ukrainske trossøsken etter at grensene mellom Krim og Ukraina ble stengt.

Foredragene ved årets konferanse tok utgangspunkt i avslutningen på Fadervår: «For riket er ditt, og

makten og æren i evighet. Amen» Pastor Pasjenko holdt det første foredraget og underviste om «Guds rike». Foredraget om «Guds makt» var skrevet av pastor Iliyan Itsov fra Bulgaria, men siden han var forhindret fra å delta ved konferansen, ble foredraget lest av pastor Holger Weiss fra Tyskland. Det tredje foredraget, «Guds herlighet», ble holdt av pastor Egil Edvardsen fra Norge. Det avsluttende foredraget, «Hva betyr det når vi sier Amen?» ble holdt av pastor Juhani Viitala fra Finland. Hvert av foredragene ble fulgt av en respons og gode og oppbyggelige samtaler.

Hver dag ble innledet med en morgenandakt og avsluttet med en kveldsandakt. Ved den avsluttende gudstjenesten prekte pastor Luke Wolfgramm, som i mange år har vært misjonær i Russland. Han talte over Judas' brev, vers 24-25. Gudstjenesten kan for øvrig ses på internett, på St Johannes ev-luth forsamlings nettside (<http://sankt-johannes.info/multimedia-archive/gudstjanst-pa-celc-europe-2016/>).

Konferansen ble dyktig ledet av formann i KELK-Europa, pastor

Holger Weiss fra Tyskland, og sekretæren, pastor Øyvind Edvardsen fra Finland. Pastor Ø. Edvardsen var for øvrig også konferansens faste liturg.

Neste år blir det ingen konferanse i KELK-Europa, for da skal hele KELK samles til en spesiell høytidskonferanse i Grimma i Tyskland og feire 500-års jubileet for den lutherske reformasjonen. Neste møte i KELK-Europa blir derfor først i 2018 i Plzen i Tsjekkia.

Som vanlig reiste vi hjem med mange gode minner etter KELK-konferansen. Det er til stor velsignelse for våre små bekjennelseskirker å ha dette forumet der vi kan komme sammen og dele sorger og gleder med hverandre. Det kristne fellesskapet i KELK om Guds ords rene undervisning er til velsignelse og styrke for oss alle. Det som framfor alt gjør KELK-konferansene så styrkende og velsignelsesrike, er den tryggheten vi har til hverandre og vissheten om at vi virkelig er ett – i tro, lære og bekjennelse – på tross av ulik bakgrunn, språk og kultur, og forskjellige kirkelige tradisjoner.

Egil Edvardsen

Lutherske kirker i verden i dag

Det fins i dag tre forskjellige verdensomfattende sammenslutninger av lutherske kirker. Den største av disse er *Det Lutherske Verdensforbund* (LWF) som består av den største lutherske kirken i USA, ELCA, og alle tidligere statskirker og nåværende folkekirker i Europa som sprang ut fra reformasjonen på 1500-tallet. Som vi vet eksisterer det ingen full læreenhet verken innenfor eller mellom disse kirkene, og de praktiserer åpent fellesskap med alle andre typer kirker som ikke er lutherske. De aksepterer åpent bibelkritikk, og Bibelen er ikke eneste norm og rettesnor for all lære og alt liv.

I 1999 undertegnet dessuten representanter for LWF og den romersk-katolske kirken en felle-serklæring om rettfærdiggjørelsen. En femhundre år lang strid om hvordan mennesket blir salig for Gud, så nå ut til å være bilagt, og nå sier man at man er enig i denne saken. Men den romersk-katolske kirken har ikke endret én eneste *iota* i sin lære om at menneskers gjerninger bidrar til frelsen. LWF har altså bøyd seg for den romersk-katolske gjerningslæren.

Den andre verdensomspennende sammenslutningen heter *International Lutheran Council* (ILC). Denne organisasjonen består av flere tidligere medlemskirker i LWF og i tillegg andre større frie lutherske kirker i verden, der den største er den amerikanske Missourisynoden. Kirkene i denne organisasjonen trenger ikke ha kirkefellesskap med hverandre. De trenger altså ikke ha konstatert noen slags enighet.

Kirkene i ILC holder uvilkårlig fast ved de hellige skriftene som

Guds inspirerte og ufeilbare ord, og de lutherske bekjennesskriftene i Konkordieboken som en rett utleggelse av Guds ord. Dette høres bra ut, men likevel aksepteres forskjellige oppfatninger om Skriften og Skriftens lærer innenfor denne sammenslutningen. Det råder derfor det vi kaller lærepluralisme. Både Missionsprovinsen i Sverige og Missionsstiftet i Finland søker seg i den retning der det i det ytre synes å råde enighet, mens det egentlig ikke er konstatert noen enighet i læren. Den lutherske tradisjonen synes å være viktigere enn den lutherske læren, som jo ikke er noe annet enn den bibelske læren.

Den tredje av disse verdensomspennende sammenslutninger av lutherske kirker heter *Den Konfesjonelle Evangelisk-Lutherske Konferanse* (KELK). Her råder det full læreenhet og fullt kirkefelleskap mellom kirkene. Alle er enige om at hele Bibelen er Guds uforfalskede ord og at det behøves enighet i alt for at man skal kunne praktisere kirkefelleskap mellom kirkene. Det er et fellesskap som bygger på full enighet i tro, lære og bekjennelse.

Hensikten med denne konferanse er følgende (fra KELKs web-side, www.celc.info):

1. å gi uttrykk utad for den enhet i ånden og i tro og bekjennelse som binder konferansens medlemmer sammen;
2. å være et forum til gjensidig oppmuntring for medlemmene, deres åndelige vekst og styrke i tro og bekjennelse;
3. å fremme og styrke den eksisterende enhet i lære og praksis blant medlemskirkene og for-

- søke å avverge det som kan true, forstyrre eller skade denne enhet;
4. å oppmuntre konferansens medlemmer til å dele sin lutherske arv, som er det rene og uforfalskede evangeliet om Jesus Kristus, med dem som ennå ikke kjenner og tror på Jesus som sin Frelser;
5. å gi et klart, fast og enig vitnesbyrd for verden om alt det Bibelen lærer – Guds verbalinspirerte, ufeilbare og autoritative Ord;
6. å oppmuntre til, forberede og publisere tydelige Skrift-baserte bekjennelsesuttalelser om spørsmål som kirken til forskjellige tider blir konfrontert med, og som enten behandles eller ikke behandles i den evangelisk-lutherske kirkens bekjennesskrifter, Konkordieboken av 1580.

Denne konferansen ble grunnlagt i Tyskland i 1993 og består av lutherske bekjennelseskirker fra alle verdens kontinenter. Blant medlemskirkene finner vi Wisconsin-synoden (WELS) og Evangelical Lutheran Synod (ELS) i USA, Evangelisch-Lutherische Freikirche i Tyskland, Lutherska Bekännelsekyrkan i Sverige, Den Lutherske Bekjennelseskirke i Norge, Suomen Luterilainen Tunnustuskirkko og St Johannes ev-luth forsamling i Finland.

Pastor Dan Koelpin, som for tiden er KELKs president, sier: «I en tid med teologisk forvirring framstår KELK som en ledestjerne som med kraften i Guds sannhet kommer til å motvirke de forvirrende filosofier som finnes i vår verden som er så formørket av synd.»

Øyvind Edvardsen

Albrecht Dürer, 13 år gammel. Selvportrett, tegning fra 1484.

Albrecht Dürer

AV TOR JAKOB WELDE

Den tyske billedkunstneren Albrecht Dürer (1471-1528) var sønn av en gullsmed i Nürnberg. Som tenåring gikk han her tre år i malerlære, og bortsett fra noen betydningsfulle studiereiser bl.a. til Italia og Nederland, tilbrakte han det meste av livet sitt i hjembyen. Trykkekunsten var nylig blitt revolusjonert ved Johann Gutenberg, og Dürer ble berømt over hele Europa da han fikk sine tallrike uttrykksfulle tresnitt og kobberstikk mangfoldiggjort og solgt som trykk

Korsbæren. Tresnitt, 1512.

i mange land. Han laget store billedserier inspirert av Bibelen: *Apokalypse* (illustrasjoner til Johannes' åpenbaring), *Den store pasjonen* (skildring av Kristi lidelseshistorie) og *Marias liv*. Dürer utmerket seg også bl.a. med sine intense portrettmalerier.

Da reformasjonsbevegelsen oppstod, ble Dürer dypt grepet og sendte Luther et av sine bilder som gave. I 1520 skrev han til kurfyrst Fredrik den vise og takket for et Luther-skrift han hadde fått tilsendt. Han ba om at fyrsten måtte «beskytte den rosverdige Dr. Martin Luther, for den kristne sannhetens skyld. Den betyr mer enn all rikdom og makt i denne verden, for med tiden går alt til grunne; bare sannheten varer evig. Og hvis Gud hjelper meg å komme til Dr. Martin Luther, så vil jeg med omhu tegne hans portrett og inngravere det i kobber til et varig minne om denne kristne mannen som har hjulpet meg ut av så stor angst og nød.» Dürer ba om at han i så fall, som betaling, måtte få tilsendt alle nye skrifter av Dr. Martin på tysk.

Dürer ble svært urolig da han i 1521 fikk nyheten om at Luther var blitt bortført på hjemveien fra riksdagen i Worms. Han skrev:

«O Gud, hvis Luther er død, hvem skal heretter gi oss det hellige evangeliet med slik klarhet?» Men senere viste det seg at Luther var i god behold, på Wartburg. Dürers ønske om å portrettere den store reformatoren ble det aldri noe av. Derimot laget han portrett av Luthers nære medarbeider, Philipp Melanchthon, før kunstneren døde i Nürnberg i 1528, 56 år gammel. Fem århundrer senere er Dürer fortsatt anerkjent som en av de aller største i billedkunstens historie.

Bedende hender. Pennetegning, 1508.

Nyttige internett-sider

Biblicum är en institution för bibelforskning och bibelundervisning, och det säregna med denna institution är, att den bygger på Bibeln som Guds inspirerade alltigenom tillförlitliga ord.

<http://www.biblicum.se>

BIBEL OG BEKJENNELSE

utgis av Den Lutherske Bekjennelseskirke. ISSN 0806-5365
Bladet kommer ut med fire nr. pr. år.
Frivillig abonnementsavgift kr 150,- pr. år.

Redaksjon:

Egil Edvardsen (ansv. red.), Birgitta Erlands-son (red.sekr.), Birgit Johannessen, Kjell Petter Bakken og Tor Jakob Welde.

Redaksjonens adresse:

Solåsveien 20, 4330 Ålgård.

E-post: egil.edvardsen@luthersk-kirke.no

Internett: www.luthersk-kirke.no

Bankgiro: 3361 16 43948.

Ekspedisjon: Omega trykk, 4016 Stavanger.

**DEN LUTHERSKE
BEKJENNELSES-
KIRKE (LBK)**

- Den Lutherske Bekjennelseskirke er en evangelisk-luthersk kirke som tror at Gud har gitt hele verden det glade budskap om den forsoning som har skjedd i Kristus. Vi tror at Jesus Kristus er sann Gud, at han er blitt menneske for vår skyld, levd et liv uten synd, lidt og dødt i vårt sted og oppstått fra de døde. Vi tar imot denne forsoning gjennom troen, får tilgivelse for alle våre synder og har løfte om evig liv sammen med Gud. Hensikten med vår kirkes eksistens er å føre videre dette glade budskap, og samles omkring forkynnelsen, dåpen og nattverden for å vokse i den tro vi har fått av Gud.

- Vår kirkes tro har en eneste grunnvoll, nemlig det Ord som Gud har gitt oss i Det gamle og nye testaments hellige skrifter. Det er Gud selv som har inspirert de menneskelige forfatterne av Bibelens 66 bøker, og derfor må disse skrifter ikke betraktes som menneskelige produkt, men som Guds eget ord. Bibelens ord er den eneste normen for sann kristen lære. Vi tror at Bibelen må leses ut fra dens egenart og karakter. Poesi må leses som poesi, historie som historie, og så videre.

- Vi bekjenner oss til de lutherske bekjennelsesskriftene som er samlet i Konkordieboken fra 1580, ettersom vi har funnet at de overensstemmer helt med vår kirkes eneste grunnvoll, Bibelen.

- Vår tro er ikke ny, men har funnes i alle tider, der mennesker har tatt imot Guds ord og rettet seg etter det. Fordi vi vet at vi er store syndere for Gud, behøver vi Guds ords rene og klare undervisning der tilgivelse og oppreisning gis oss i forkynnelsen av Jesu forsoningsverk.

- LBK deler tro og kirkefelleskap med KELK, Den konfesjonelle evangelisk-lutherske konferansen, som består av 20 medlemskirker rundt omkring i verden, blant annet Evangelisch-Lutherische Freikirche i Tyskland, Evangelical Lutheran Synod og Wisconsin Evangelical Lutheran Synod i USA. I alt er vi omkring en halv million kristne i dette internasjonale fellesskap. Det er vårt håp at flere skal komme med i vårt fellesskap der Frelseren Jesus og syndenes tilgivelse alltid står i sentrum.

S:t Johannes församling vill sprida evangeliet till så många som möjligt. Därför kan du här följa direktsända och inspelade gudstjänster, bibelstudier och föredrag.

<http://sanktjohannes.info>

LUTHERSKA BEKÄNNELSE- KYRKAN

Vi vill sprida glädjebudskapet om syndernas förlåtelse genom Jesus Kristus, som gäller alla människor.

Vi är en kyrka som tror, lär och bekänner att Bibeln är Guds ord och därmed helt pålitlig och ofelbar.

<http://www.bekannelse.se>

Andakter • prekener • foredrag • m.m.

B

Porto betalt
ved innleveringen
P.P.
Norge/Norvège

RETURADRESSE:

Bibel og Bekjennelse, Solåsveien 20, N-4330 Ålgård

Menneskesønnen

«Jeg så i mine nattesyner, og se! – med himmelens skyer kom en som var lik en menneskesønn. Han gikk bort mot den som var gammel av dager og ble ført fram for ham. Han fikk herskermakt, ære og rike så alle folk og nasjoner og tungemål skal tjene ham. Hans herskermakt er en evig makt som ikke skal forgå. Hans rike går aldri til grunne» (Daniel 7,13-14).

«**HVEM SIER FOLK** at Menneskesønnen er?» (Matt 16,13). «Menneskesønnen er ikke kommet for å la seg tjene, men for selv å tjene og gi sitt liv som løsepenge for mange» (Matt 20,28). «Dere skal få se Menneskesønnen... komme på himmelens skyer» (Matt 26,64). Ved mange tilfeller kaller Jesus seg selv Menneskesønnen. Vi blir så vant til å høre det at vi kanskje ikke lenger blir forundret over hvor merkelig det navnet er.

Er vi ikke alle menneskesønner (eller -døtre) i rett nedadgående linje fra Adam? Men det er stor forskjell på «den som var lik en menneskesønn» i Daniels syn! Vi er dødelige, han regjerer i evighet. Vi er ubetydelige, han blir tilbedt av alle. Hvem er denne Menneskesønnen? Peters svar på dette spørsmålet er fortsatt sant. Han sa til Jesus: «Du er Messias, den levende Guds Sønn» (Matt 16,16). Jesus er både Guds Sønn og Menneskesønnen.

Han er et sant menneske. «Menneskesønnen» er ikke et navn som ikke betyr noe. Han ble født som et menneskebarn. Han sov og vokste, spiste

og drakk. Han var på alle måter lik oss. Han ble til og med utsatt for fristelser. Men han var uten synd. Han ofret sitt liv for å kjøpe oss fri. Etter sin oppstandelse er han fortsatt Menneskesønnen. Han har fortsatt kjøtt og ben som hans disipler kunne se og ta på.

Så merkelig han er, denne Menneskesønnen! Selv om han alltid forblir et menneske, regjerer han for evig og blir tilbedt. Autoritet, ære og uinnskrenket makt ble gitt ham. Det var noe han allerede hadde i egenskap av Guds Sønn. Men han fikk en slik makt og ære også som Menneskesønn uten å forandre sin menneskelige natur til noe annet.

Denne mannen er allmechtig. Han hersker for alltid. Vi tilber ham. Det høres kanskje ut som avgudsdyrkelse, men det er det ikke når det gjelder Jesus. For «i hans kropp bor hele guddomsfylden» (Kol 2,9). Hvilket fantastisk under!

Herre Jesus, du som er min bror, velsign min bønn og tilbedelse. Amen.